

ביצעתם עבירת בנייה? צפו לקנס של עד 300 אלף שקל

ועדת הפנים אישרה תקנות שיאפשרו להטיל קנסות בגובה 8,000 שקל ועד ל-300 אלף שקל ללא הליך משפטי; ביקורת על המהלך, הנוגעת ליישובים של ערבים ודרוזים, בהם יש קושי להוציא היתרי בנייה

דותן לוי 21.05.18 17:36

ועדת הפנים בראשות ח"כ יואב קיש אישרה היום (ב') את תקנות העבירות המנהליות, לפיהן יוטלו לראשונה קנסות מנהליים על עבירות בנייה ושימוש חורג. התקנות הן חלק מרפורמה באכיפת התכנון והבנייה, שמוביל משרד ראש הממשלה, וגובה הקנסות ינוע בין 8,000 עד 300 אלף שקל.

התקנות החדשות שייכנסו לתוקף כחצי שנה מיום פרסומן ברשומות, צפויות לתת מענה לעברייני בנייה שטופלו עד כה בתהליך משפטי ארוך שהקשה על אכיפה ממשית בתחום. הקנסות החדשים יאפשרו לטפל בנושא הבנייה הבלתי חוקית בדרך פשוטה יחסית. כך עברייני בנייה יקבל התרעה להסרת העבירה, עוד לפני הקנס.

קראו עוד בכלכליסט:

- [לראשונה: קנסות מנהליים של מאות אלפי שקלים על עבירות בנייה](#)
- [עריית נצרת עילית הותקפה על ידי סייבר, ונמנעה הגשת תביעות על עבירות בנייה](#)
- [משרד המשפטים מחמיר את האכיפה והקנסות על עבירות בנייה: כשהפקח ישאיר דו"ח של חצי מיליון שקל על החלון](#)

הקנסות יוטלו לפי מספר קטגוריות: עבירות בנייה ועבירות שימוש, עבירה באדמות מוגנות, כחוף ים או שמורת טבע ועבירות באדמות לא מוגנות, וכן לפי גודל המבנה. עבירות בנייה עד 25 מ"ר אינן כלולות בתקנות אלה. עבירות למטרות מגורים ייקנסו במחצית הקנס של עבירות למטרות מסחריות. תאגיד יקבל כפל קנס לעומת אזרח. קנס מנהלי על עבירת בנייה הוא חד פעמי. קנס על שימוש לא חוקי יכול להינתן אחת ל-4 חודשים. כך למשל, לפי טבלת הקנסות, עבירה של עד 25 מ"ר תחייב את העברייני בקנס של 25 אלף שקל, מעל 25 מ"ר ועד 50 מ"ר, הקנס יעמוד על 50 אלף שקל, מעל 75 מ"ר ועד 100 מ"ר הקנס יעמוד על 200 אלף שקל, ומעל 100 מ"ר יוטל קנס של 300 אלף שקל. הוועדה לא הסכימה שבידי הפקח יהיה שיקול דעת אם לתת התרעה, והוא יוכל להימנע מהתרעה לפני קנס רק במקרה שהיו בעבר התרעות חוזרות והוא לא שמע להן.

מדובר במהלך שהחל ב-2015. היועץ המשפטי לממשלה יהודה ויינשטיין מינה צוות בראשות המשנה ליועץ"ש למשפט כלכלי ארז קמיניץ, לבחינת ההתמודדות עם עבירות תכנון ובנייה ופלישת למקרקעין ציבוריים אשר הוגדרו לא פעם כמכת מדינה. בינואר 2016 הגיש הצוות את מסקנותיו, שאחת מהן היתה לבחון אפשרות של הטלת קנסות מנהליים במקום ההליך הפלילי המסורבל של הוצאת צווי הריסה.

יחד עם זאת, זוהי מדיניות שנויה במחלוקת, שכן ביישובים רבים בעיקר במגזר הערבי והדרוזי קיים קושי ממש להוציא היתרי בנייה כחוק, בהעדר תוכניות מאושרות המתירות בנייה, ולכן בעלי קרקעות רבים נאלצים לבנות ללא היתר. לאור זאת, הביקורת היא שראשית יש להסדיר את תוכניות המתאר ולתת מענה חוקי למצוקת הדיור ביישובים הללו.

ח"כ חמד עמאר אמר בהתייחסו לתקנות, "התקנות נכנסות לתוקף עוד 6 חודשים. להוציא רישיון לוקח 5 שנים. לא ראיתי תוכנית מתאר אחת מפורטת שאושרה. יש אנשים שבנו בית, ולא נכנסו כשהחוק נכנס לתוקפו. הם גם שילמו קנס של 150 אלף שקל וגם צריכים לשלם שכירות כי לא יכולים להיכנס לבית שבנו, והם לא יכולים להסדיר אותו כי אין תוכנית מתאר. אלה תקנות להוציא כסף מאנשים".

יו"ר הוועדה ח"כ יואב קיש אמר כי מדובר במדיניות אכיפה שגם ראשי העיר של המגזר הערבי והדרוזי אינם מתנגדים לה. עם זאת ציין, כי הם ערים לכך שתוכניות המתאר המפורטות עדיין אינן מאושרות ברוב היישובים, ואנשים בנו



העיר טירה. ביישובים רבים במגזר הערבי קשה להוציא היתרי בנייה צילום: נמרוד גליקמן
מתוך מצוקת דיור אמיתית, שלא ניתן לה מענה. "שינינו את התקנות המקוריות, והורדנו חלק מהקנסות. איחדנו קטגוריות – בנייה בין 75 ל-100 מטר חייבה במקור קנס של 100 אלף שקל. הורדנו ל-50 אלף. עשינו ריכוך רציני".

ראש הממשלה בנימין נתניהו: "לאחר שנים בהן תחום התכנון והבנייה התנהל כמערב פרוע, שמנו סוף להפקרות. הממשלה בראשותי הובילה רפורמה מקיפה בתחום האכיפה, והיום השלמנו את השלב האחרון שכולל קנסות מנהליים בסכומים חסרי תקדים לעברייני תכנון ובנייה".

מנכ"ל משרד רה"מ אלי גרונר: "הרפורמה שהעבירה הממשלה בנושא האכיפה, מאפשרת תגובה מהירה של הרשויות. נגמרו הזמנים בהם עד שהמערכת התפנתה לטפל בעברייני, כבר הושלמה הבנייה ואוכלס המבנה".